

Jaktfakta 2017

-nytt og nyttig om jakt i Norge

Dette notatet er en sammenstilling av jaktinformasjon som i all hovedsakelighet baserer seg på den statistikk Statistisk Sentralbyrå årlig fører over landets jegere og jaktaktiviteten.

I tillegg er blant annet Jegerregisteret i Brønnøysund en kilde til informasjon.

For mer info se www.njff.no

Jakt- og jegerorganisering i Norge

- Jaktretten tilligger grunneierretten. Alle som skal jakte må innhente tillatelse hos grunneier på forhånd.
- Alle som skal bedrive jakte eller fangst må bestå jegerprøven. Storstiltjegere må i tillegg dokumentere sine skyteferdigheter ved minimum 30 treningskudd og en bestått storviltprøve, der fem av fem skudd skal treffe innenfor et gitt område på 30 cm i diameter på en villreinfofigur på 100 meter. Alternativt kan man dokumentere sin skyteferdighet gjennom å avlegge bjørnejegerprøven eller bestå NJFFs sølvmerkekrav på løpende elg.
- Ansvarlig for utdanning av jegerprøveinstruktører er NaCL AS, <http://nacl.no/> tlf 95 40 10 55
- Jegerregisteret ligger hos Brønnøysundregistrene, se <http://www.brreg.no/jeger/>, tlf 75 00 79 99
- Jaktstatistikker ligger hos Statistisk Sentralbyrå, se <http://www.ssb.no/emner/10/04/10/>

Jegerprøven

- Alle som skal jakte i Norge må ha bestått jegerprøven. Det ligger et obligatorisk 30 timers kurs i bunn, og så skal man besvare minst 40 av 50 spørsmål riktig for å få bestått. Tre av kurskveldene kan tas som selvstudium over nettet. Les mer på NJFFs veiledningssider for nye jegere: <https://www.njff.no/jakt/sider/Ny-jeger.aspx>
- I løpet av jaktåret 2015/2016 bestod 12 801 personer jegerprøven. Det er en nedgang på 1.000 personer eller ca 7,9 % fra året før. 26,8 prosent av dem som bestod prøven var kvinner, og det er ny rekord. Ca halvparten av de som besto jegerprøven dette jaktåret, betalte jegeravgift.

Jegeravgiften

- Alle som skal jakte i Norge må først betale en statlig jegeravgift. For å få løst jegeravgiften må man ha bestått jegerprøven. Jegeravgiften for inneværende jaktår er kr 316,-. Dersom du også skal jakte storvilt, må du betale et tillegg på kr 84,-, det vil si totalt kr 400,-.

Aldersgrenser for jakt

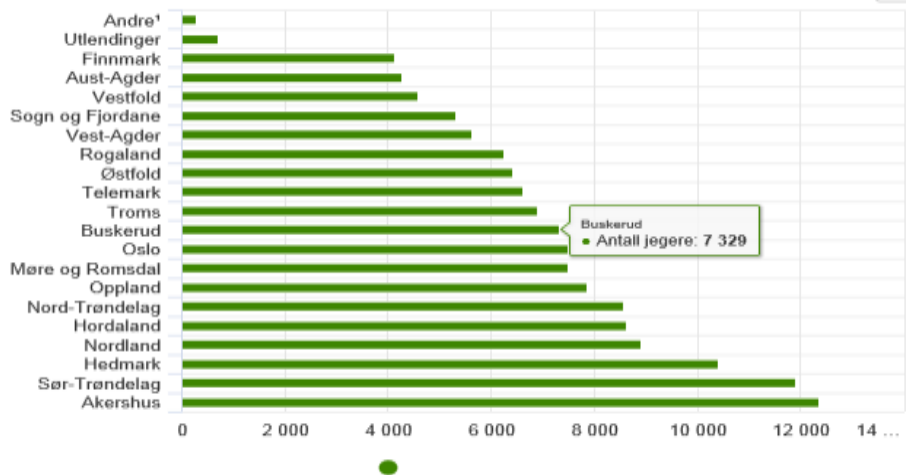
- Man må være 16 år for å gå på småviltjakt, og 18 år for å gå på storviltjakt. Som opplæringsjeger kan man være med på småviltjakt fra det året man fyller 14 år og fram til fylte 16 år, og på storviltjakt fra det året man fyller 16 år og til man fyller 18 år.

Statistikk jegere

- Jaktåret går fra 01.04./31.03, og derfor betegnes jaktåret som for eksempel 2016/2017.
- I alt var det 142 100 jegere som jaktet i løpet av jaktåret 2016/2017. Det er en oppgang på 2,0 % fra året før.
- Til sammen deltok 84 000 personer på småviltjakt i jaktåret 2016/2017. Det er en oppgang på 4 prosent fra jaktåret før.
- I alt 94 200 jegere jaktet hjortevilt i 2016/2017. Totalt 47 200 personer jaktet hjort sist jaktår, mens 61 100 jaktet elg. Videre var det 42 400 som jaktet rådyr, og av dem felte 15 900 ett eller flere dyr. Til sammen 10 400 jegere jaktet villrein.

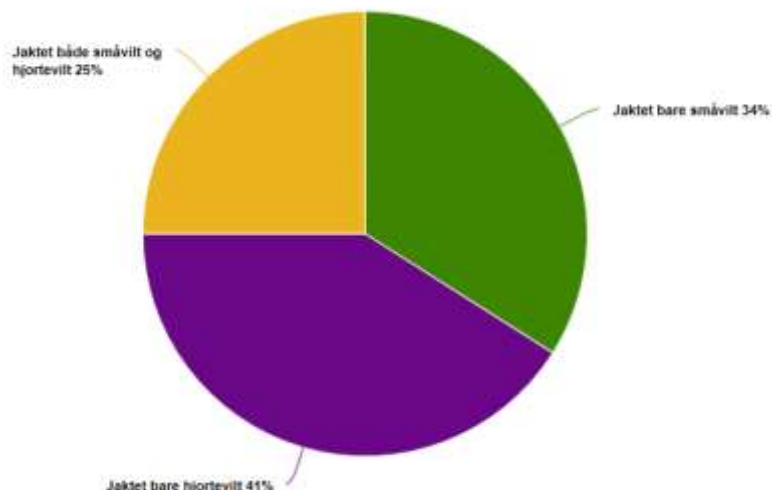
Figur 2. Antall personer som har deltatt på jakt* fordelt på bostedsfylke

Kilde: Statistisk sentralbyrå. * Omfatter nordmenn bosatt på Svalbard og i utlandet og personer med ukjent bostedsadresse.

Fordeling av jegerne

Det er naturlig å se på de ulike jegergruppene ut fra hva de jakter på. Litt mer enn en tredjedel jakter hjortevilt (41 %), en tredjedel jakter småvilt (34 %), og litt mindre enn en tredjedel jakter begge deler (25 %).

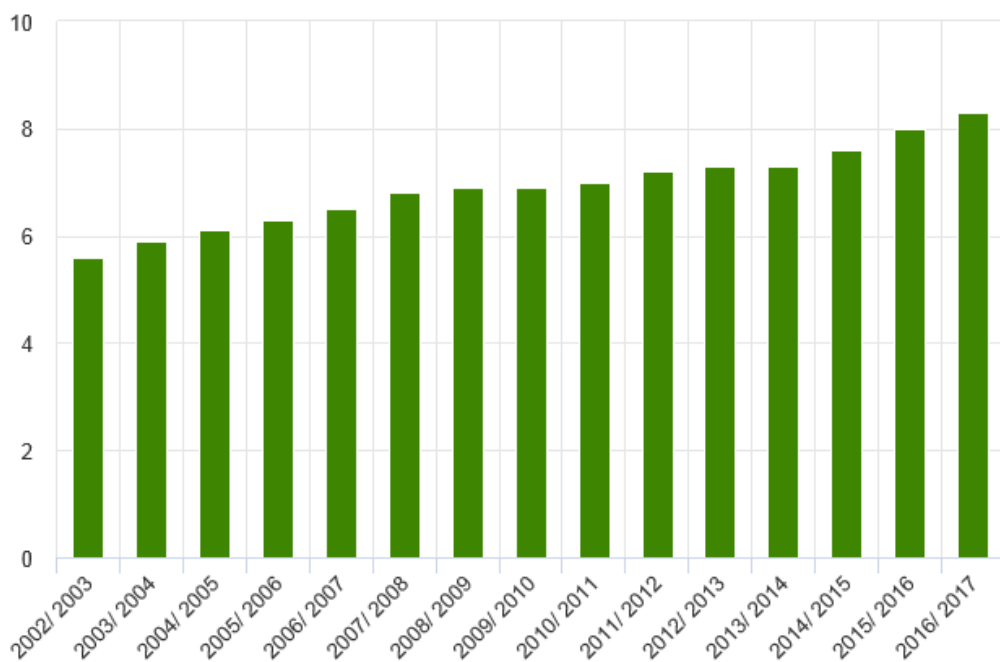
Flere kvinner på jakt

De siste fem årene har antallet mannlige jegere økt med 6 prosent mens antallet kvinnelige jegere har økt med 21 prosent. Kvinnene utgjør nå 13,6 % av de som er registrert som jegere. Mer enn hver fjerde person (26,8 %) som tar jegerprøven er kvinne.

Figur 1. Andelen kvinner som har betalt jegeravgift

Prosent

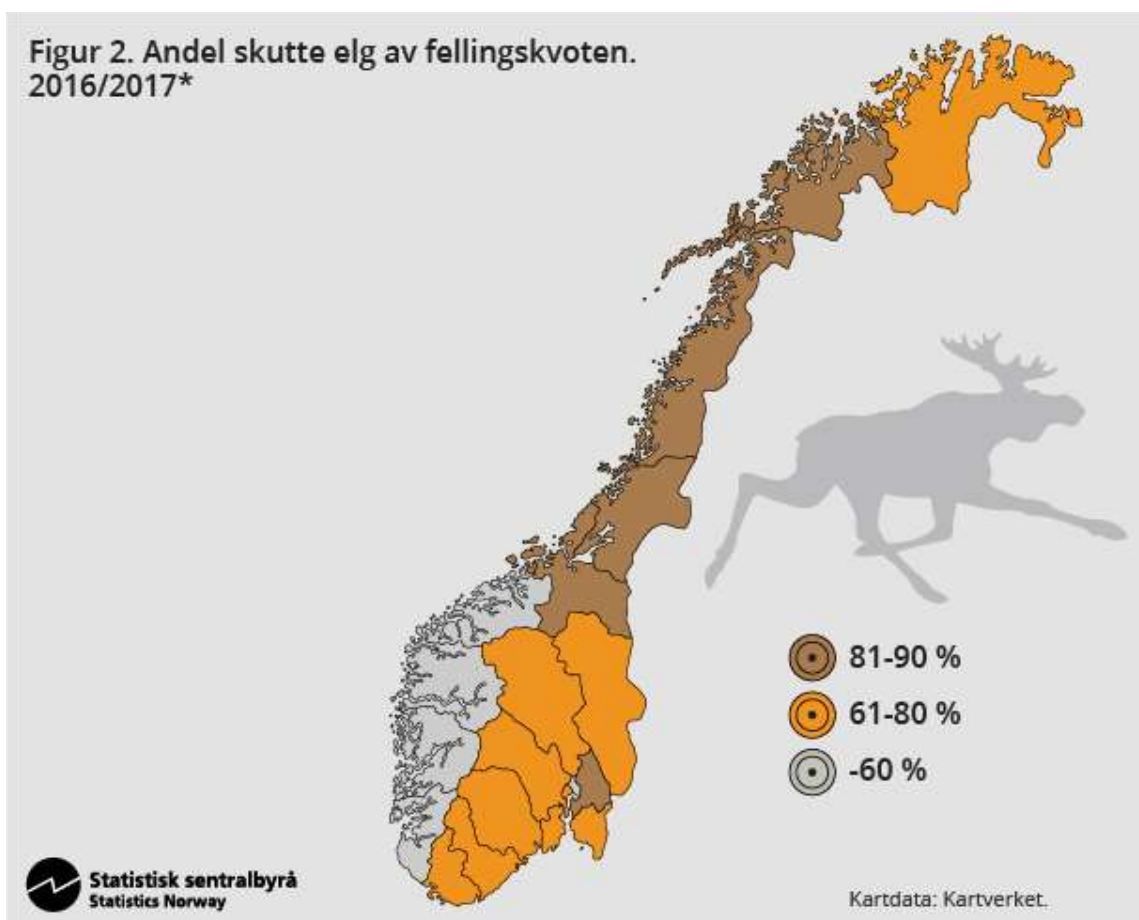

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Elgjakt på vei nedover

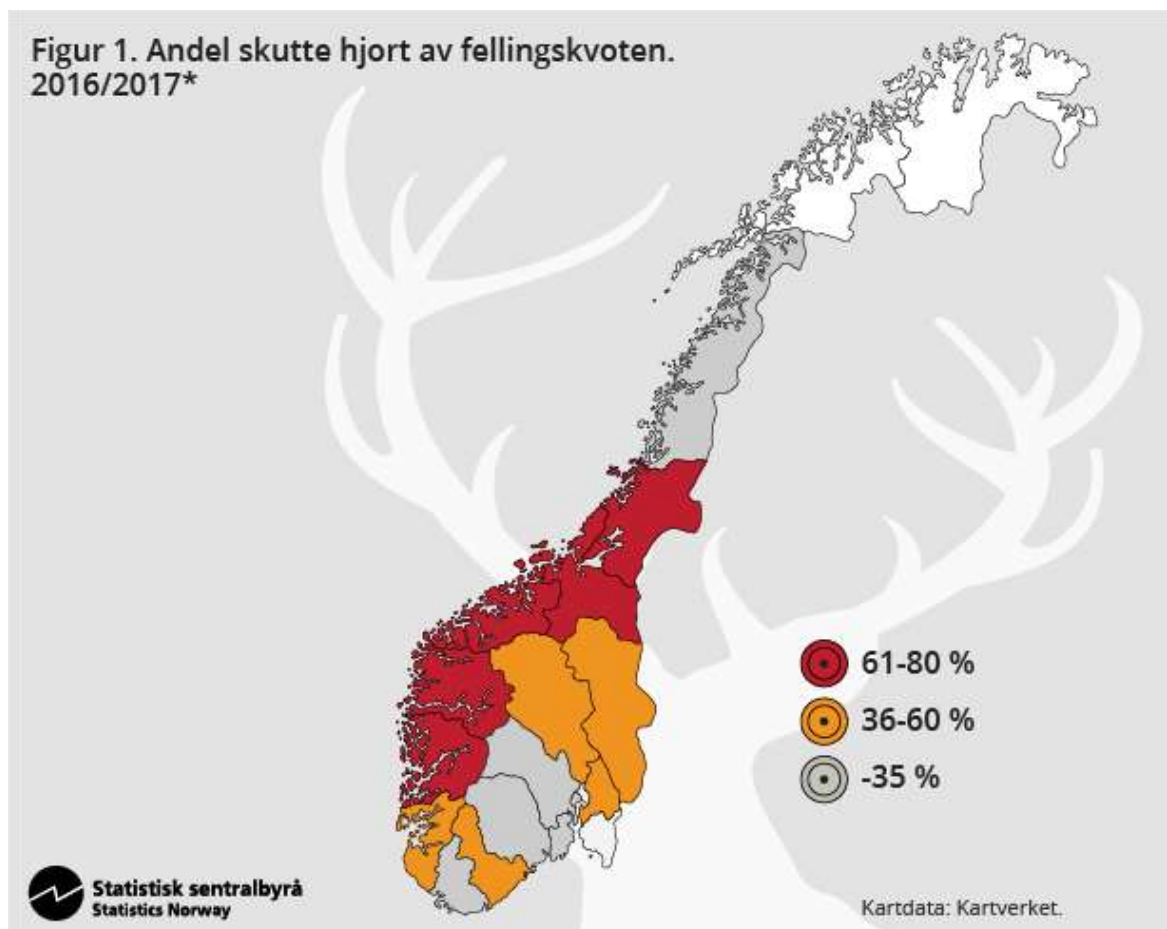
- I alt ble det felt 30 800 elg i løpet av jaktåret 2016/2017. Det er omlag 300 færre enn foregående jaktår og en nedgang på 22 prosent fra toppåret 1999/00.
- Fellingstallet gikk mest ned i Hedmark, og for første gang siden midten av 1950-årene ble det felt flere dyr i Nord-Trøndelag enn i Hedmark.
- For jaktåret 2016/2017 ble det gitt tillatelse til å felle om lag 40 100 dyr totalt. Det er en nedgang på drøyt 600 dyr fra forrige jaktår, og med det endte fellingsprosenten på 77 prosent.
- I jaktåret 2015/2016 var det 61 500 personer som jaktet elg, og 46 400 som jaktet hjort.

Hjortejakt på vei oppover

- Det ble felt 37 700 hjort i løpet av jaktåret 2016/2017. Det er en økning på 4 000 dyr fra forrige jaktår.
- Målt etter antall felte dyr blir hjortejakta stadig større, mens elgjakta avtar. I alt ble det felt om lag 7 000 fler hjort enn elg.
- Sogn og Fjordane var det fylket som hadde størst økning i antall felte dyr. I alt ble det felt 10 800 dyr av en kvote på 15 400 i dette fylket, en økning på 1 220 dyr fra forrige jaktår.
- I de to andre store hjortefylkene, Møre og Romsdal og Hordaland, ble det skutt henholdsvis 10 300 og 7 500 dyr. Her var økningen fra forrige jaktår på henholdsvis 1 200 og 780 dyr.
- Til sammen jaktet 46 400 personer hjort i jaktåret 2015/2016. Det tilsvarer en økning på 1 000 personer fra jaktåret før.

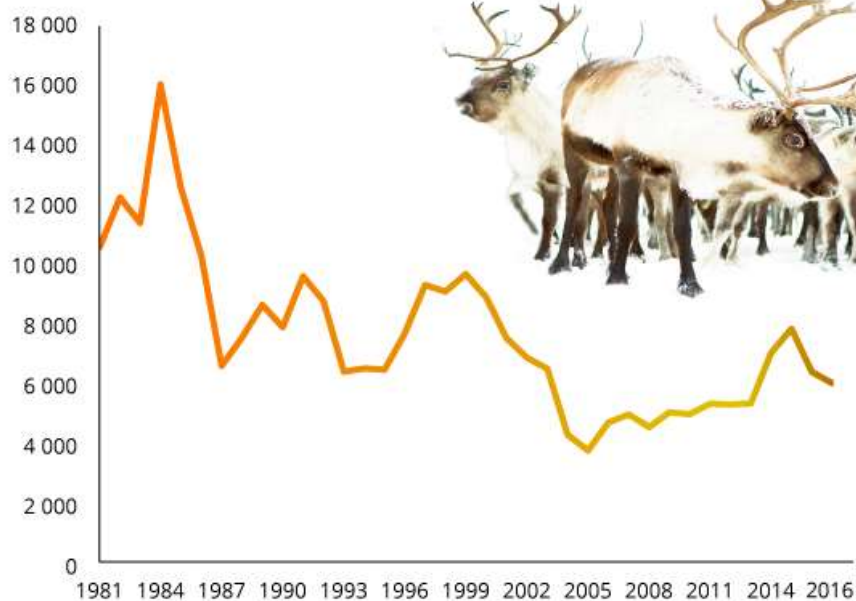

Villreinjakt

- Det ble felt drøyt 6 100 villrein høsten 2016. Dette er snaut 400 færre rein enn året før.
- Hardangervidda er landets største villreinområde. Høsten 2016 ble det der skutt om lag 1 800 rein, som er bortimot 170 flere enn forrige jaktår.
- Reinheimen-Breheimen var i 2016 det villreinområdet som hadde det nest største utbyttet. I alt ble det der felt 670 rein, som er en økning på 20 prosent fra året før. Deretter fulgte Snøhetta med 650 felte rein.
- Statistikk over hvor mange jegere som jaktet villrein høsten 2016, blir først klar neste år. Tallene fra 2015 viser imidlertid at det var vel 11 000 personer som jaktet villrein. Dette er en økning på omtrent 400 fra året før.

Figur 1. Antall felte villrein

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Skrantesyke/Cronic Wasting Disease (CWD)

Det er dessverre for første gang påvist en helt ny sykdom i Europa, Skrantesyke. Den dukket opp på villrein i Nordfjella. Skrantesyke er dødelig for hjorteviltet, og en usedvanlig seiglivet prionsykdom som må tas på ytterste alvor. Myndighetene har bestemt at 2 400 dyr skal skytes ned i et forsøk på å få kontroll med sykdommen.

Alle som ferdes i fjellet må raskest mulig melde fra til veterinærmyndighetene om de observerer villrein eller andre hjortedyr som ser syke ut.

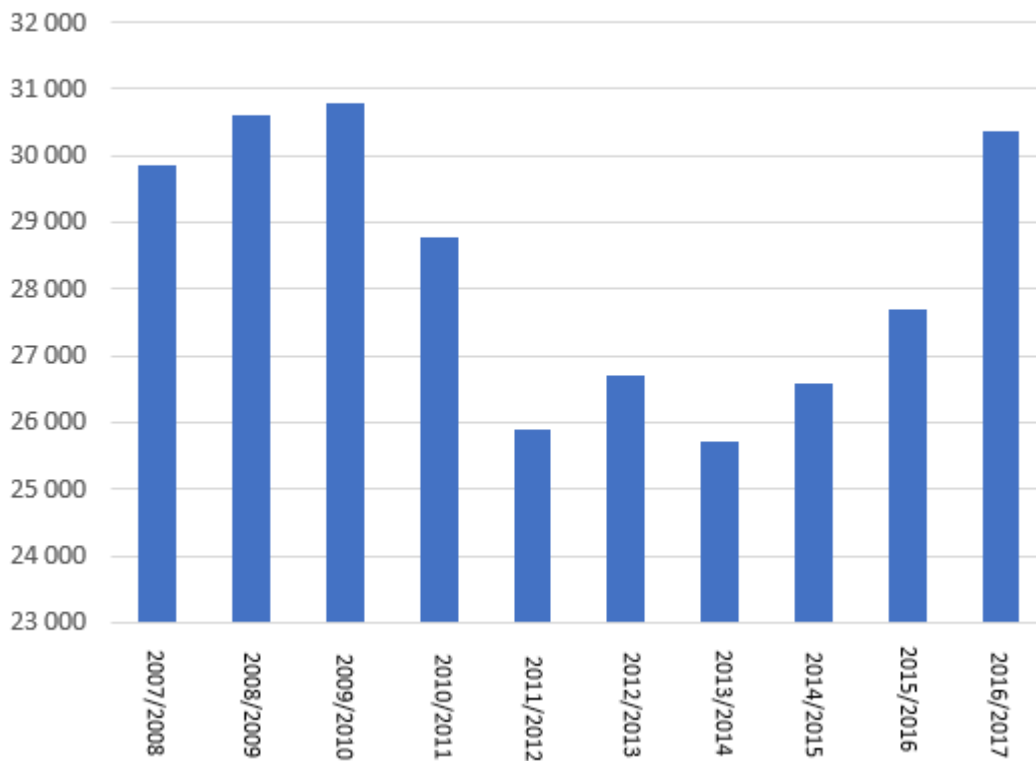
Les mer om skrantesyke hos [Hjorteviltportalen](#).

Rådyrjakt

I alt ble 30 308 rådyr felt i 2016/2017, en oppgang på hele 9,7 % fra året før. Flest rådyr ble felt i Østfold med 3 490 felte dyr, tett fulgt av Nord-Trøndelag med 3 000 felte rådyr. For første gang på de åtte siste årene har vi rundet over 30 000 felte rådyr.

Antall felte rådyr

Jakt på store rovdyr

I alt deltok 5 700 jegere under lisensfelling av jerv, bjørn eller ulv i 2016/2017. 3 100 jegere deltok under lisensfelling av jerv, 640 for bjørn og 3 700 for ulv. I tillegg var det 2 200 jegere som jaktet gaupe under den årlige kvotejakta.

Rypejakt

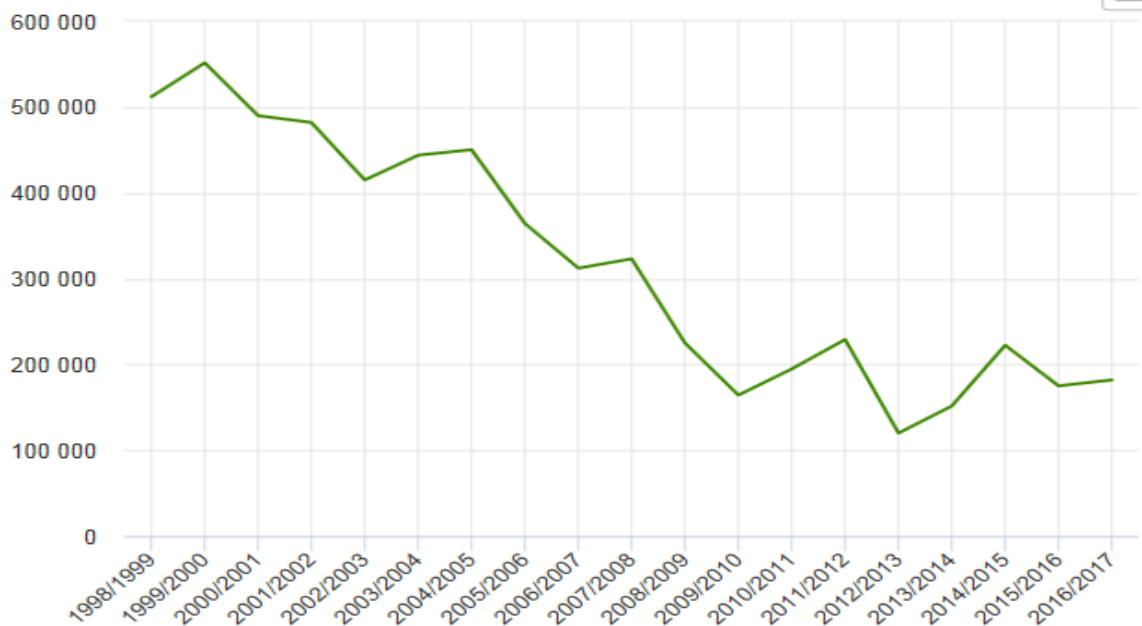
I alt 182 000 ryper ble skutt i løpet av jaktåret 2016/2017, viser statistikken over småviltjakt. Det er 4 prosent flere enn året før. Av dette var 118 000 liryper og 64 000 fjellryper. Selv med en liten økning sist jaktår, er det fortsatt et godt stykke igjen til jaktutbyttet for 20 år siden, som var dobbelt så stort.

Store variasjoner

Oppgangen fra jaktåret 2015/2016 skyldes økt utbytte av både li- og fjellrype i Sør-Norge. Hedmark og Sør-Trøndelag var de to fylkene med størst oppgang. Det var også disse to fylkene hvor nedgangen var størst jaktåret før. I Hedmark ble totalt 10 000 ryper felt, og det er 7 000 flere enn jaktåret før. I Sør-Trøndelag økte utbyttet med 11 000 ryper og endte på 17 000.

I Nord-Norge var det nedgang i utbyttet av både li- og fjellrype i alle tre fylker. Totalt 41 000 ryper ble felt i Troms, og selv med en nedgang på 11 prosent var Troms det fylket hvor det ble felt flest ryper i 2016/2017. Sist jaktår ble 32 000 ryper skutt i Finnmark, og det representerer en nedgang på 37 prosent fra jaktåret 2015/2016.

Figur 1. Antall felte ryper

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Antall felt vilt gir en antydning om rypebestandenes størrelse, men en skal vokte seg for å dra en direkte parallell mellom fellingstallene og bestandsutviklingen. For eksempel vil begrensinger i antall jegere og/eller begrensinger i antall ryper en kan ta ut i form av kvoter, selvsagt gi utslag i færre felte ryper i fellingsstatistikken også. Den nedgangen i felte ryper som vi ser i statistikken over er et resultat av flere faktorer, der også en del er menneskestyrt og ønsket.

Jakt på annet småvilt

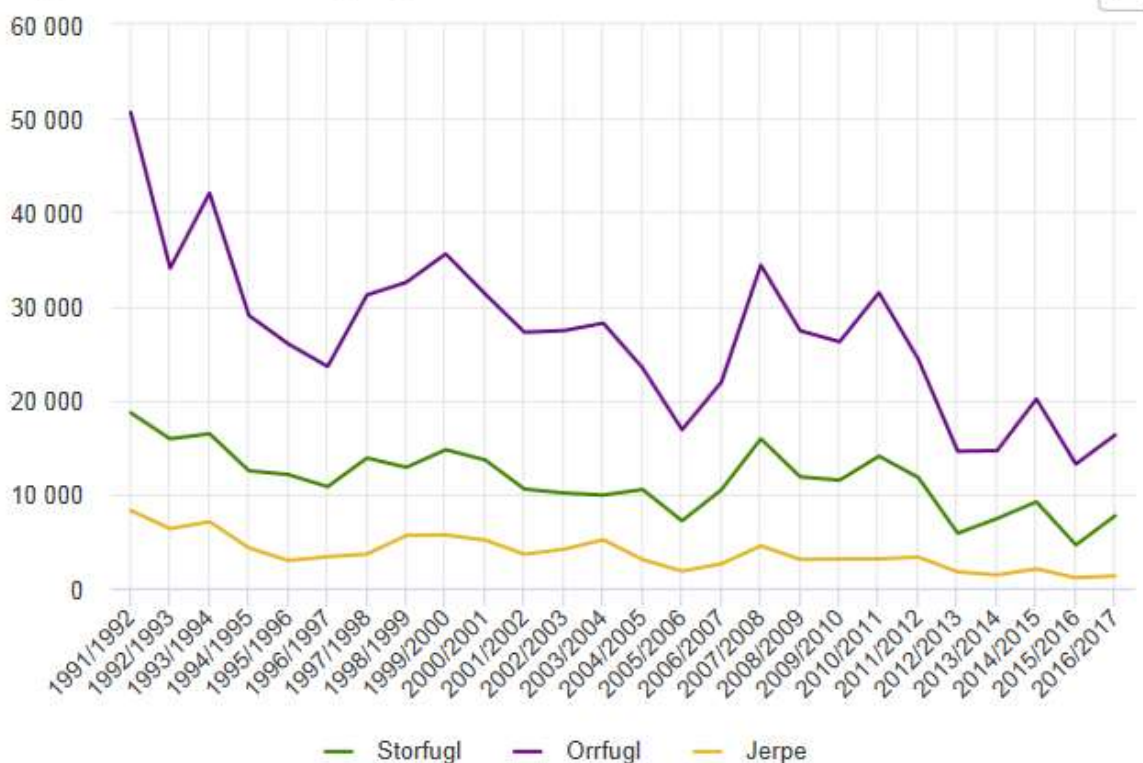
Utbyttet av orrfugl og storfugl gikk opp med henholdsvis 24 og 68 prosent i jaktåret vi akkurat har lagt bak oss. Også for orrfugl og storfugl var det oppgang i Sør-Norge og nedgang i Nord-Norge. På landsbasis ble til sammen 7 700 storfugl og 16 300 orrfugl skutt. I Hedmark ble utbyttet av både orrfugl og storfugl fordoblet fra jaktåret før. Her ble i alt 2 000 orrfugl og 2 200 storfugl skutt i 2016/2017.

Til sammen 11 700 ærfugl ble felt i 2016/2017, og det er 80 prosent flere enn i 2015/2016. Mye av oppgangen skyldes økt utbytte på Hvaler i Østfold, hvor antall felte ærfugl ble nær fordoblet. I nabokommunen Fredrikstad økte utbyttet med 1 800 fugl. Om lag 60 prosent av all ærfugl som ble skutt i Norge, ble felt i disse to kommunene.

Etter rype er ringdue den småviltarten det skytes mest av, og sist jaktår ble det felt 37 570 ringduer. I hvert av fylkene Østfold og Akershus ble snaue 8 000 ringduer felt.

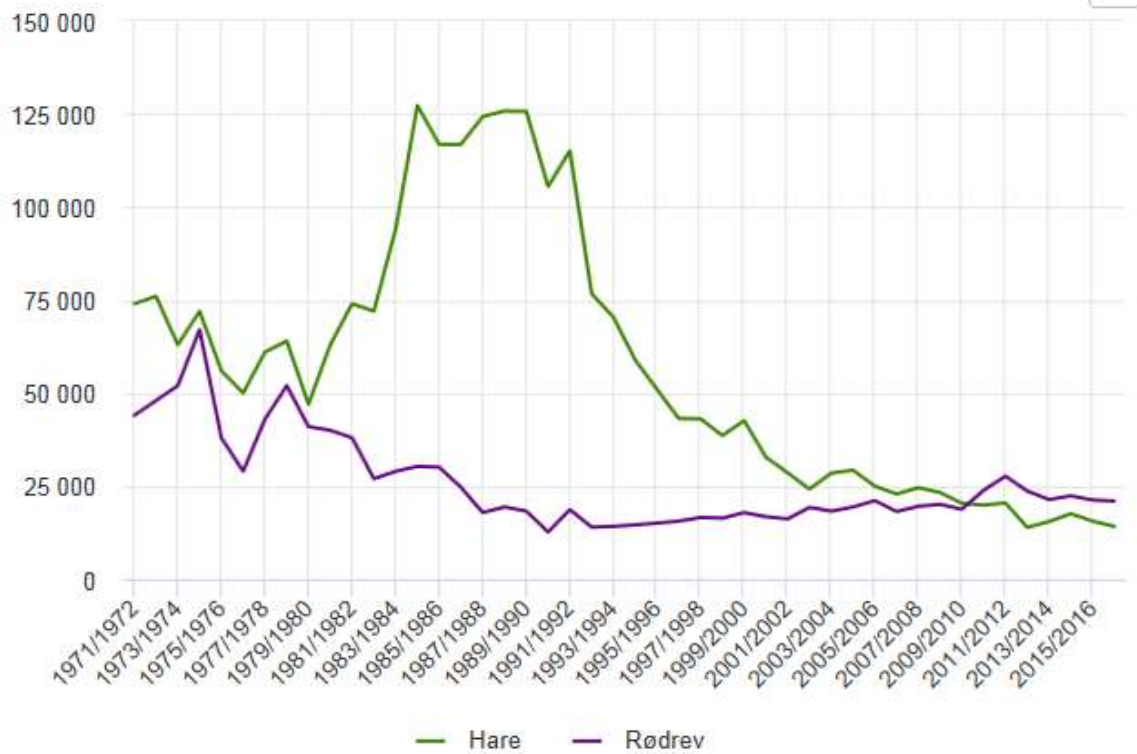
Til sammen 14 720 grågjess ble felt i 2016/2017. Nordland og Nord Trøndelag er de to største fylkene hva gjelder grågås jakt med henholdsvis 2 170 og 2 410 felte grågjess.

Figur 4. Antall felte skogsfugl¹

Figur 3. Antall felte harer og rødrev¹

Kilde: Statistisk sentralbyrå. ¹ For jaktårene 1971/1972-2000/2001 er antallet beregnet

Jaktstart/jakttider

Jakttidene revideres hvert 5. år. Dagens jakttider gjelder fram til 01.04. 2022.

Forskrift om jakt- og fangsttider ligger [her](#)

Plakat med jakttidene finner du [her](#)

Det er en del geografiske variasjoner, men grovt kan vi allikevel si at jakthøsten ser slik ut med tanke på jakttidsstart:

- 10. august – bukkejakt (rådyr), gåsejakt
- 20. august – reinsjakt
- 21. august – jakt på duer og gressender i ferskvann
- 1. september hjortejakt
- 10. september småviltjakt (rype, skogsfugl mm)
- 25. september – ordinær rådyrjakt med hund
- 25. september – elgjakt (1. september i Kautokeino og Karasjok)

NB! Det er mange lokale variasjoner – rettighetshaver definerer jakttiden innenfor jakttiden som er satt av Miljødirektoratet.

Noen historiske tall

Jakta og viltforvaltningen i Norge har gjennomgått en stor endring i løpet av de siste tiårene, noe som gir seg utslag på statistikkene over felt vilt.

Elgjakt: Midt på 50-tallet felte vi rundt 5.000 elg pr år, i 2016/17 felte vi snaut 31 100 elg

Hjortejakt: I 1970 felte vi ca 3.000 hjort, i 2016/2017 felte vi 37 700 hjort

Villrein: I 1960 felte vi snaut 2.000 villrein, i 2016/17 felte vi 6 100 dyr

Harejakt: Mens det i 1991 ble felt 115.000 harer, ble det i 2016/17 kun felt 14 230 harer

Jegerne og rapportering

Alle jegere må rapportere årlig fangst av småvilt til Statistisk Sentralbyrå. Dette kan gjøres enkelt og elektronisk.

Felt elg, hjort og rådyr rapporteres via jaktlagene til kommunene som ansvarlig viltmyndighet lokalt. Slik sikrer vi en god statistikk som grunnlag for en kunnskapsbasert jaktforvaltning.

Her finner du jakttilbudene!

På friluftsportalen www.inatur.no finner du tilbud om jakt og hytter fra hele landet. Praktisk talt alle tilbud på statsgrunn ligger tilgjengelig her, samt en god del private terreng med jaktmuligheter.

Inatur er et selskap startet i samarbeid mellom NJFF, Statskog og Norges Fjellstyresamband, hvis formål er å fremme jakt, fiske og friluftsliv til alle. Senere har også Norske Lakseelver, Scanatura og Norges Skogeierforbund gått inn som eiere.

Moderne tider!

NJFF har utviklet en egen app til smarttelefoner. På denne finner du jakttidene, informasjon om jaktbare arter, oversikt over gevirdommere og gjeldende norgesrekorder, oversikt over NJFFs skytebaner, jakttips om puss av gevær og valg av ammunisjon og mye mer relevant info til jegeren. Det er også laget en egen lokkeapp der du finner lyder til lokking av rev, rådyr, elg, hjort, kråker, orrfugl med mer.

I tillegg er det laget en egen app som bringer deg trygt hjem fra tur – «Rett hjem-appen». Samme hvor du starter turen din vil denne appen fortelle deg avstand til startpunkt og retning, enkelt og genialt!

Appene finnes selvsagt både for iPhone og Android-telefoner, og kan lastes ned i Appstore og Playbutikk.

Bli en bedre jeger!

NJFFs 573 lokale foreninger tilbyr en rekke kurs innen jakt, og jaktrelaterte emner. Sjekk med lokalforeningen der du bor. Oversikt over alle lokalforeninger finner du på NJFFs hjemmeside www.njff.no

Vi har også samlet en oversikt over landets skytebaner der jegerne kan trene for å bli bedre: <http://www.njff.no/jakt/sider/finn-din-skytebane.aspx>

Ikke minst har vi samlet all nyttig info for den nye jegeren på nyjeger.no

Jakt- og Fiskesenteret

På Flå i Hallingdal har NJFF etablert et nasjonalt opplæringscenter, Jakt- og Fiskesenteret. Her holdes det kontinuerlig kurs i jaktrelaterte emner som slakting, skyting, ettersøkskurs, knivsliping, brølejakt på hjort, revejakt, jegerprøvecamper, jaktopplæring og mye, mye mer.

Les mer om Jakt- og Fiskesenteret her: <http://www.jaktogfiskesenteret.no/>

Bruk av viltkamera

Viltkamera er å anse som overvåkningskamera som plasseres i utmark. Bruk av viltkamera er tillatt så lenge hensikten utelukkende er å ta bilder av dyr, og dersom det er gjort vurderinger og tiltak for å unngå at det blir tatt bilder av mennesker.

Å kunne ferdes i skog og mark uten å bli overvåket er et viktig felles gode. Viltkamera bør derfor bare plasseres der det er usannsynlig at mennesker ferdes. Området hvor kamera er plassert, skal uansett skiltes så man kan se at området er overvåket. Hvis det blir fanget opp mennesker på opptakene, skal dette slettes.

Du må også ha tillatelse fra grunneier før du eventuelt setter opp kamera

Generelt sett er man på trygg grunn om:

- man har innhentet grunneiers tillatelse
- man har plassert kameraet på et sted der det usannsynlig vil ferdes folk
- man setter opp kameraet på en slik måte at man unngår at evt. forbigående folk blir fotografert
- man har merket kameraet med navn, adresse og formål for oppsett
- man har merket kameralokaliteten med informasjon om at kamera er satt opp
- man sletter bilder av evt. mennesker umiddelbart.

De aller fleste vanlige lokaliteter (åter, saltsteiner, kadaver osv.) vil som regel være uproblematisk i forhold til allmenn ferdsel og overstående punkter, mens viltstier og andre stier eller tråkk i terrenget ofte må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Link til Datatilsynet - [Kameraovervåking – hva er lov?](#)

Jegernes egen organisasjon

Norges Jeger- og Fiskerforbund er den eneste landsdekkende organisasjonen for landets jegere og fiskere. NJFF har rundt 113.000 medlemmer i 573 lokale jeger- og fiskerforeninger. NJFF har ansvaret for ettersøkshundarbeidet og er ellers sterkt involvert i jaktlederopplæring, skoleringsjakt for nybegynnere, jegerprøveutdanningen, jaktfadderordninger og skytebaneaktiviteter. I hvert fylke finnes det heltidsansatte som hjelper og veileder den som trenger hjelp til å finne fram i ”jaktjungelen”. Mer informasjon finnes på www.njff.no

Mer hjelp/info?

Trenger du mer informasjon rundt jakta, kan dere når som helst slå på tråden til undertegnede 66 79 22 14 / 90 72 24 29, eller via E-post: espen.farstad@njff.no

Vennlig hilsen Espen Farstad,
Informasjonssjef i NJFF

